

KANADA

powierzchnia	9,98 mln km ²	
ludność	38 mln (III kw. 2020 r.)	
stolica	Ottawa	
język oficjalny	angielski, francuski	
waluta	dolar kanadyjski = 100 centów	
głowa państwa: namiestnik Elżbiety II	Julie Payette, gubernator generalny, od 2.10.2017 r.	
premier	Justin Trudeau	od 4.11.2015 r.
minister ds. małego biznesu, promocji eksportu i handlu międzynarodowego	Mary Ng	od 13.12.2019 r.
minister ds. finansów	Chrystia Freeland	od 18.08.2020 r.
minister spraw zagranicznych	François-Philippe Champagne	od 20.11.2019 r.
minister ds. innowacji, nauki i rozwoju	Navdeep Bains	od 04.11.2015 r.
minister rolnictwa	Marie-Claude Bibeau	od 01.03.2019 r.
Ambasador Kanady w Polsce	Leslie Scanlon	od 09.11.2018 r.
Ambasador RP w Kanadzie	Andrzej Kurnicki	od 12.09.2017 r.
najbliższe wybory parlamentarne	październik 2023 r.	

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

Wskaźniki	2014	2015	2016	2017	2018	2019
PKB (w mld USD, ceny bieżące)	1.805,7	1.556,5	1.530,0	1.649,9	1.712,5	1.730,9
PKB na 1 mieszkańca (ceny bieżące, USD)	51.020,7	43.626,4	42.439,7	45.217,0	46.290,2	46.212,8
PKB (wzrost w %, ceny stałe, dynamika)	2,9	0,7	1,1	3,0	1,9	1,5
Deficyt budżetowy (% PKB)	-0,4	-0,1	-0,4	-0,3	-0,4	-0,7
Dług publiczny (brutto, % PKB)	85,7	91,3	91,8	90,1	89,9	87,5
Inflacja (CPI, zmiana w %, na koniec roku)	2,0	1,3	1,4	1,8	2,1	2,1
Bezrobocie (w %)	6,9	6,9	7,0	6,3	5,8	5,7
Eksport towarów (w mld CAD)	526,7	524,1	516,7	546,1	584,4	593,3
Import towarów (w mld CAD)	512,2	536,2	533,3	562,0	596,0	601,5
BIZ w Kanadzie (mld USD, <i>stock</i>)	744,7	782,9	810,7	834,8	876,9	-
BIZ Kanady za granicą (mld USD, <i>stock</i>)	845,2	1.043,8	1.105,2	1.167,2	1.288,9	-

Źródło: IMF World Economic Outlook – October 2019, Statistics Canada, Government of Canada, Bank of Canada.

Podstawowe informacje

Kanada jest państwem federalnym składającym się z dziesięciu prowincji i trzech terytoriów. Najwięcej ludności zamieszkuje południową część kraju, tj. Ontario (14,7 mln), Quebec (8,5 mln), Kolumbię Brytyjską (5 mln) oraz Albertę (4,4 mln). Do największych aglomeracji należą: Toronto, Montreal i Vancouver.

Kanada jest monarchią konstytucyjną na czele której stoi królowa Elżbieta II. W praktyce królowa przekazuje należne jej uprawnienia swojemu reprezentantowi w osobie gubernatora generalnego pełniącego funkcje tytularne i honorowe. Władza dzieli się pomiędzy rząd federalny i rządy poszczególnych prowincji, które posiadają znaczny poziom autonomii m.in. w zakresie szkolnictwa, ochrony zdrowia, opieki społecznej, dróg, sądownictwa. Władza wykonawcza na poziomie federalnym znajduje się w rękach premiera i jego gabinetu. Władzę ustawodawczą sprawuje parlament składający się z dwóch izb: Izby Wyższej (*Senate of Canada*) do której wchodzi mianowani senatorzy oraz Izby Gmin (*House of Commons of Canada*) z deputowanymi wybieranymi w powszechnych wyborach. Kadencja parlamentu wynosi 5 lat. Prowincje i terytoria posiadają własne organy władzy ustawodawczej (jednoizbowy parlament wybierany w wyborach powszechnych na 5 lat) i wykonawczej (rząd lokalny odpowiadający przed parlamentem lokalnym), które są niezależne od władzy centralnej.

Kanada posiada największe zasoby słodkiej wody oraz nadwyżki surowców naturalnych. Ponadto jest największym na świecie producentem cynku i uranu oraz czołowym wydobywcą złota, niklu, aluminium i ołowiu. Kanada dysponuje zasobnymi złożami ropy naftowej zlokalizowanymi w prowincji Alberta. W atlantyckiej strefie przybrzeżnej znajdują się również duże pokłady gazu ziemnego. W Albercie, Kolumbii Brytyjskiej i Quebec odkryto duże zasoby gazu łupkowego, który nie jest jeszcze pozyskiwany na skalę przemysłową. Kanada jest najważniejszym dostawcą energii elektrycznej oraz surowców energetycznych (ropa, gaz, uran) na rynek USA, należy również do grona czołowych eksporterów energii na świecie. Kanada posiada wielką, naturalną gospodarkę leśną i najbardziej rozwinięty na świecie przemysł drzewny oraz celulozowo-papierniczy. Wiodące gałęzie przemysłu kanadyjskiego to: transport i sprzęt transportowy, przemysł chemiczny, mineralny i wydobywczy, rafineryjny, ropy i gazu, żywnościowy, drzewno-papierniczy, rybołówstwo. Podobnie jak gospodarki innych wysokorozwiniętych krajów świata, gospodarka kanadyjska jest zdominowana przez sektor usług, gdzie znajduje zatrudnienie ok. 3/4 mieszkańców. W dalszej kolejności w strukturze sektorowej PKB znajduje się przemysł i rolnictwo.

Kanada należy do grupy najbogatszych uprzemysłowionych państw świata, jest aktywnym partnerem dialogu w ramach największych międzynarodowych organizacji i forów gospodarczych, w tym m.in. G7, G20, WTO, OECD, APEC.

Pandemia przełożyła się niekorzystnie na sytuację gospodarczą Kanady, w tym PKB, rynek pracy i handel zagraniczny. W I kwartale 2020 r. odnotowano spadek wielkości ogółem eksportu (3%) i importu (2,8%). W przypadku handlu towarami szczególnie niekorzystna sytuacja dotyczyła pojazdów silnikowych i ich części, samolotów, urządzeń transportowych i ich części. Pogorszenie bilansu handlowego Kanady wynika również z globalnej sytuacji w sektorze ropy i gazu (spadek zapotrzebowania, niskie ceny surowców). Jednocześnie na przestrzeni kilku ostatnich miesięcy widoczna jest systematyczna poprawa wskaźników makroekonomicznych. Po największych spadkach w marcu i kwietniu 2020 r. dane za październik wskazują, że PKB szósty miesiąc z rzędu wykazywał tendencję wzrostową. Jednocześnie całkowity poziom aktywności gospodarczej był ok 4% poniżej wskazań sprzed wybuchu pandemii. W listopadzie 2020 r. stopa bezrobocia wyniosła 8,5% w porównaniu do 8,9% w październiku.

MINISTERSTWO ROZWOJU, PRACY I TECHNOLOGII

W rankingu *Doing Business 2020* prezentującym warunki prowadzenia działalności gospodarczej wśród 190 państw Kanada zajmuje odpowiednio następujące pozycje:

	POLSKA	KANADA	USA
Rozpoczęcie działalności gospodarczej	128	3	55
Rejestracja własności	92	36	39
Uzyskanie kredytu	37	15	4
Wymiana handlowa	1	51	39
Rozwiązywanie sporów	55	100	17
Miejsce w rankingu (ogółem)	40	23	6

Opracowanie własne na podstawie: *Ease of Doing Business score*, World Bank, <https://www.doingbusiness.org/en/data/doing-business-score>

Przedsiębiorcy zainteresowani współpracą z Kanadą powinni dogłębnie zapoznać się z uwarunkowaniami prawnymi i gospodarczymi na poziomie poszczególnych regionów, co wynika z faktu ich znacznego zróżnicowania. Na terytorium Kanady funkcjonują dwa systemy prawne, tj. system prawa zwyczajowego wzorowany na brytyjskim systemie precedensowym oraz wzorowany na modelu europejskim tzw. *civil law*. System precedensowy jest stosowany w anglojęzycznych prowincjach i terytoriach, zaś system europejski w prowincji Quebec. Zwierzchnia jurysdykcja w zakresie prawa cywilnego w odniesieniu do kwestii przewidzianych w prawie federalnym należy do Sądu Federalnego oraz Federalnego Sądu Apelacyjnego. Sądy na poziomie poszczególnych prowincji rozstrzygają wyłącznie w kwestiach, które nie są uregulowane przez prawo na poziomie federalnym. Tax Court of Canada rozstrzyga sprawy przeciwko rządowi federalnemu w kwestiach podatkowych. Powszechnie stosowanym narzędziem rozstrzygania sporów jest arbitraż komercyjny, który wiąże się z niższymi kosztami i krótszym czasem rozpatrywania spraw w porównaniu do ścieżki sądowej.

Kultura biznesowa

Z uwagi na znaczący odsetek imigrantów w strukturze ludnościowej Kanady kraj ten odznacza się różnorodnością etniczną, religijną i kulturową. W porównaniu do wzorców europejskich, Kanadyjczycy preferują bardziej bezpośrednie podejście, co przejawia się m.in. w stosowanych formułach grzecznościowych. Przykładem może być zwracanie się do kontrahentów po imieniu niezależnie od zajmowanego stanowiska, wieku, czy płci. Rozmowy biznesowe zwyczajowo są poprzedzone krótką rozmową na neutralne tematy, tzw. *small talk*. Kanadyjscy partnerzy zwracają dużą uwagę na punktualność, profesjonalizm, jasny i rzeczowy przekaz poparty przykładami i danymi liczbowymi. Prezentację oferty firmy uatrakcyjni przekazanie kilku egzemplarzy katalogów i próbek produktów. W trakcie przygotowywania dokumentacji należy mieć na uwadze preferencje językowe, które są przede wszystkim uzależnione od prowincji. W większości prowincji i terytoriów powszechnie używanym językiem jest angielski, podczas gdy w Quebec dominuje francuski. Ważnym elementem o którym warto pamiętać jest potwierdzanie ustaleń ze spotkania, np. za pośrednictwem poczty elektronicznej. W kontaktach biznesowych powszechnie wykorzystuje się wizytówki.¹

Działania podejmowane w związku z pandemią COVID-19

Według danych na 30.12.2020 r. w Kanadzie zdiagnozowano ogółem 572 982 przypadków COVID-19, z czego aktywnych było 72 927. Średnia dzienna liczba zachorowań pomiędzy

¹Przy opracowaniu wykorzystano publikację: „Różnice kulturowe w międzynarodowych relacjach biznesowych”, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, 2017.

MINISTERSTWO ROZWOJU, PRACY I TECHNOLOGII

24 a 30 grudnia 2020 r. wyniosła 6 375. Najwięcej przypadków odnotowano w prowincjach: Quebec (199 822), Ontario (178 831), Alberta (100 428) i Kolumbia Brytyjska (51 300). Pomimo rosnącej liczby zachorowań liczba zgonów jest relatywnie mała. Całkowita liczba potwierdzonych zgonów wyniosła 15 472.

Koordinacja walki z COVID-19 należy do rządu federalnego, jednak władze poszczególnych prowincji posiadają duży zakres autonomii. Charakter i skala ograniczeń wprowadzonych w związku z pandemią różni się w zależności od prowincji i w głównej mierze zależy od aktualnej sytuacji epidemicznej. W przestrzeni publicznej, w szczególności w sklepach i środkach zbiorowej komunikacji, zalecane jest noszenie masek oraz zachowywanie dystansu społecznego. W grudniu 2020 r. *Health Canada* dopuściła do stosowania szczepionki firm Pfizer oraz Moderna.

Ograniczenia we wjeździe do kraju dotyczą podróżnych kwalifikujących się do kategorii tzw. *non-essential travel*. Granica Kanady ze Stanami Zjednoczonymi pozostaje zamknięta od marca br. z wyjątkami dotyczącymi ściśle określonych kategorii podróżujących. **Począwszy od 7 stycznia 2021 r. osoby podróżujące do Kanady w wieku od 5 lat będą zobowiązane do okazania przed wejściem na pokład samolotu negatywnego wyniku testu na obecność COVID-19. Test PCR musi być wykonany nie wcześniej niż 72 godziny przed wejściem na pokład samolotu.** W dalszym ciągu pozostaje w mocy obowiązek odbycia 14-dniowej kwarantanny. Szczegółowe informacje dotyczące aktualnej sytuacji epidemicznej są dostępne na dedykowanej stronie rządowej oraz na stronach poszczególnych prowincji: <https://www.canada.ca/en/news.html>

Polityka handlowa Kanady

Kanada zawarła 14 umów o wolnym handlu z ponad 50 państwami, co umożliwia jej dostęp do 1,5 mld konsumentów na kilku kontynentach.²

Kluczowe umowy to:

- **Canada-United States-Mexico Agreement (CUSMA):** Kanada, USA, Meksyk
- **Comprehensive Economic and Trade Agreement (CETA):** UE – Kanada
- **Comprehensive and Progressive Agreement for Trans-Pacific Partnership (CPTPP):** Kanada, Meksyk, Nowa Zelandia, Australia, Japonia, Singapur

Poza wymienionymi powyżej obowiązuje również szereg umów dwustronnych pomiędzy Kanadą a Izraelem, Jordanem, Chile, Kolumbią, Kostaryką, Hondurasem, Ukrainą, Koreą Południową, Panamą, Peru.

Unia Europejska i Kanada podpisały umowę o wolnym handlu (*Comprehensive Economic and Trade Agreement*, CETA), która jest tymczasowo stosowana od 21.09.2017 r. Tymczasowe stosowanie oznacza, że obowiązują postanowienia części handlowej umowy, natomiast wyłączone pozostają kwestie ochrony inwestycji i sądu inwestycyjnego, które należą do kompetencji państw członkowskich UE. Postanowienia te zaczną obowiązywać po ratyfikacji umowy przez wszystkie państwa członkowskie. Według stanu na grudzień 2020 r. CETA ratyfikowało 15 państw członkowskich UE.

Celem CETA jest zacieśnienie relacji pomiędzy UE a Kanadą, stymulowanie wzrostu gospodarczego, tworzenie nowych miejsc pracy przy zachowaniu wysokich unijnych standardów w zakresie bezpieczeństwa żywności, ochrony środowiska i praw pracowniczych. Od pierwszego dnia obowiązywania CETA znosi prawie wszystkie cła, co stanowi znaczącą

² <https://www.investcanada.ca/programs-incentives/canadas-free-trade-agreements>

MINISTERSTWO ROZWOJU, PRACY I TECHNOLOGII

oszczędność dla przedsiębiorstw. Konsumenci korzystają dzięki niższym cenom i dywersyfikacji produktów.

Na mocy CETA zainteresowane podmioty z UE uzyskały dostęp do zamówień publicznych w Kanadzie, zarówno na szczeblu centralnym, jak również na poziomie poszczególnych prowincji. Szczegółowe informacje, w tym progi powyżej, których zamówienia publiczne powinny być dostępne dla firm z UE oraz wyłączenia sektorowe oraz miejsca publikacji ogłoszeń o przetargach zostały wskazane w rozdziale 19 CETA oraz załącznikach (19-1 do 19-8) stanowiących integralną część umowy. Kanada zobowiązała się również do stworzenia tzw. pojedynczego punktu dostępu (*single point of access*), czyli portalu zawierającego w jednym miejscu informacje o wszystkich oferowanych zamówieniach publicznych. Na poniższych stronach zostały udostępnione informacje o zamówieniach instytucji rządowych i przedsiębiorstw federalnych tzw. *crown corporations*:

- **www.merx.com**
- **buyandsell.gc.ca**

Natomiast ogłoszenia o zamówieniach publicznych podmiotów zamawiających na szczeblu innym niż federalny można znaleźć na stronach mediów elektronicznych i papierowych, wymienionych w załączniku 19-8.

Kompleksowe informacje na temat umowy CETA są dostępne na stronie internetowej Komisji Europejskiej: http://ec.europa.eu/trade/policy/in-focus/ceta/index_pl.htm

Najważniejsi partnerzy handlowi Kanady

Najważniejszym partnerem gospodarczym Kanady pozostają USA, których udział w zależności od roku sięga ponad 70% w kanadyjskim eksporcie oraz ok. 50% w imporcie. Rząd kanadyjski prowadzi działania na rzecz dywersyfikacji kierunków eksportu, co długofalowo może przełożyć się na wzrost zainteresowania współpracą z partnerami europejskimi.

Eksport

USA (75,4%), Chiny (3,9%), Wielka Brytania (3,3%), Japonia (2,1%), Meksyk (1,2%)

Import

USA (50,7%), Chiny (12,5%), Meksyk (6,1%), Niemcy (3,2%), Japonia (2,7%)

Wymiana handlowa pomiędzy Polską a Kanadą (mln USD)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Dynamika [%] <u>2019</u> <u>2018</u>	I-X.2020	Dynamika [%] <u>I-X.2020</u> <u>I-X.2019</u>
Eksport	1.006,5	1.276,6	1.238,5	1.384,8	1.295,2	1.407,5	1.587,8	112,8	936,6	68,7
Import	400,4	414,9	372,8	366,3	678,7	501,9	420,7	83,8	327,4	95,7
Obroty	1.406,9	1.691,5	1.611,3	1.751,1	1.974,0	1.909,4	2.008,5	105,2	1263,9	74,1
Saldo	606,0	861,6	865,7	1.018,5	616,5	905,6	1.167,1	#	609,2	#

Źródło: Insigos, MR

MINISTERSTWO ROZWOJU, PRACY I TECHNOLOGII

Polska jest kluczowym partnerem handlowym Kanady w Europie Środkowo-Wschodniej. W 2019 r. obroty handlowe Polski z Kanadą wyniosły nieco ponad 2 mld USD i wzrosły w stosunku do roku poprzedniego o 5,2%. Eksport z Polski do Kanady osiągnął poziom ok. 1,6 mld USD i zwiększył się o 12,8% w relacji do 2018 r. Import z Kanady do Polski osiągnął wartość ok. 420 mln USD i był niższy niż w 2018 r. o 16,2%. Dodatkowo dla Polski saldo bilansu handlowego zostało utrzymane i wyniosło nieco ponad 1 mld USD. W 2019 r. Kanada była 37 polskim partnerem handlowym (z udziałem 0,4%). W eksporcie Polski zajęła 26 pozycję (0,6%), natomiast w imporcie do Polski uplasowała się na 56 miejscu (0,2%).

W świetle danych GUS za okres I-X.2020 r. w odniesieniu do analogicznego okresu 2019 r. nastąpił spadek obrotów handlowych i eksportu do Kanady (tabela 1). Tendencje spadkowe można zaobserwować w przypadku wszystkich głównych grup towarowych eksportowanych do Kanady. Zasadniczą przyczyną jest pogorszenie warunków wymiany handlowej w rezultacie pandemii COVID-19 oraz przejściowe zmniejszenie popytu konsumpcyjnego w Kanadzie na niektóre kategorie dóbr.

Na liście głównych pozycji towarowych w polskim eksporcie do Kanady (agregowanych na poziomie 4-cyfrowych kodów CN) w 2019 r. dominowały następujące produkty:

- *silniki turbodoładowane, turbośmigłowe oraz inne turbiny gazowe* – 36,1%;
- *surowe skóry futerkowe* – 6,6%;
- *części szybowców i samolotów* – 4,7%;
- *meble i ich części* – 4%;
- *statki pasażerskie, towarowe, promy* – 3,9%.

Wśród głównych towarów w imporcie do Polski z Kanady (agregowanych na poziomie 4-cyfrowych kodów CN) w 2019 r. dominowały następujące pozycje:

- *leki złożone przygotowane do sprzedaży detalicznej* – 12,4%;
- *silniki turbodoładowane, turbośmigłowe oraz inne turbiny gazowe* – 8%;
- *samoloty i śmigłowce* – 7,5%;
- *owoce zamrożone* – 4,2%;
- *wałki napędowe, korby, obudowy łożysk, łożyska ślizgowe, przekładnie zębate, itp.* – 4%.

Ramy prawno-traktatowe współpracy gospodarczej pomiędzy Polską i Kanadą
--

Ważniejsze umowy międzynarodowe regulujące współpracę gospodarczą pomiędzy Polską a Kanadą:

- Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Kanady w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji podpisana w Warszawie w dniu 6 kwietnia 1990 r. (Dz.U. z 1991 r. Nr 27, poz. 114)
- Konwencja między Rzeczpospolitą Polską a Kanadą w sprawie unikania podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu wraz z protokołem z dnia 14.05.2012 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 1371)
- Umowa między Rządem PRL i Rządem Kanady w sprawie wzajemnych stosunków w dziedzinie rybołówstwa podpisana w Ottawie dnia 14 maja 1982 r.

MINISTERSTWO ROZWOJU, PRACY I TECHNOLOGII

- Umowa o zabezpieczeniu społecznym między Rzeczpospolitą Polską a Kanadą, podpisana w Warszawie w dniu 2 kwietnia 2008 r. (Dz.U. z 2009 r. nr 133, poz. 1095)
- Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Kanady o wspieraniu mobilności młodych obywateli, sporządzona w Warszawie dnia 14 lipca 2008 r.
- Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej i Rządem Quebecu o współpracy ekonomicznej, naukowej, technologicznej i kulturalnej podpisana w Warszawie w dniu 14 marca 1991 r.
- Porozumienie między Ministerstwem Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa Rzeczypospolitej Polskiej i Departamentem Środowiska oraz Departamentem Przemysłu Kanady o współpracy w dziedzinie ochrony środowiska podpisana w Ottawie w dniu 12 września 1994 r.

Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

Według GUS, na koniec 2018 r. funkcjonowało w Polsce 106 podmiotów z udziałem kanadyjskiego kapitału, z czego 81 zatrudniało do 9 osób, a 25 zatrudniało 10 i więcej osób. Wartość zagranicznych inwestycji tych firm, liczona według metodologii GUS wyniosła 285,1 mln PLN, co stanowiło 0,2% kapitału zagranicznego ogółem.

Kanadyjskie inwestycje w Polsce tworzą miejsca pracy, wspierają *know-how* oraz generują polski eksport do Kanady. Dotychczas kanadyjscy inwestorzy zainteresowani byli przede wszystkim branżą IT, B+R oraz lotniczą.

Do największych inwestorów kanadyjskich wg danych PAIH za 2019 r. należą:

- Apotex Inc (producent i dystrybutor leków)
- Bombardier Inc. (zespoły trakcyjne, lokomotywy, wagony)
- CHC Helicopter (przemysł elektromaszynowy)
- Europort Grain Terminal (transport, magazynowanie)
- Gestion Max
- McCain International (art. żywnościowe)
- Nortel Networks Inc. (telekomunikacja)
- Pratt & Whitney Canada (produkcja silników do samolotów)
- Royal Group Technologies (przetwórstwo tworzyw sztucznych)
- Shoppers Drug Mart (sieć sklepów farmaceutycznych/aptek)
- Wentworth Technologies Inc. (przetwórstwo tworzyw sztucznych)
- CDPQ Caisse de Dépôt et Placement du Québec (fundusz private equity)
- Magna International (producent komponentów dla przemysłu motoryzacyjnego)

Polskie inwestycje bezpośrednie w Kanadzie w 2019 r. na podstawie danych Narodowego Banku Polskiego (w mln USD):

- stan należności z tytułu polskich inwestycji bezpośrednich w Kanadzie na koniec 2019 r. : 4,2
- dochody rezydentów z tytułu polskich inwestycji bezpośrednich w Kanadzie 2019 r.: 73,2
- polskie inwestycje bezpośrednie w Kanadzie w 2019 r. (napływ): 146,8

Największym polskim inwestorem w Kanadzie (od 2010 r.) jest KGHM Polska Miedź SA. W sektorze poszukiwawczo-wydobywczym od 2013 r. funkcjonuje również PKN Orlen posiadający w Kanadzie spółkę zależną – Orlen Upstream Canada.

Działania na rzecz rozwoju dwustronnej współpracy gospodarczej

Polskie placówki zagraniczne wspierają działania promujące polską gospodarkę za granicą, w tym również realizują zadania zlecone przez ministra właściwego ds. gospodarki. Ważną rolę odgrywają również Zagraniczne Biura Handlowe Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu (ZBH PAIH). Biuro PAIH w Toronto pomaga polskim przedsiębiorstwom zainteresowanym ekspansją na rynek kanadyjski, jak również wspiera działalność inwestycyjną w obu kierunkach. Wśród świadczonych przez Biuro usług można wymienić m.in.: udzielanie kompleksowych informacji o rynku, organizowanie szkoleń/webinariów, wyszukiwanie i weryfikowanie partnerów biznesowych, wspieranie polskich firm uczestniczących w misjach gospodarczych/imprezach wystawienniczych, wsparcie przy wprowadzaniu produktów na rynek kanadyjski. Szczegółowe informacje na temat oferty Zagranicznych Biur Handlowych można znaleźć na stronie:

www.paih.gov.pl/o_agencji/Zagraniczne_Biura_Handlowe

Branże perspektywiczne

Ważnymi argumentami dla polskich eksporterów zainteresowanych Kanadą jest stabilność polityczno-ekonomiczna państwa, dostęp do dojrzałego zamożnego rynku i bliskość USA. Stosowanie umowy o wolnym handlu CETA również może wpłynąć na zdynamizowanie współpracy handlowej i inwestycyjnej pomiędzy Polską a Kanadą. Obecnie większość polskiego eksportu trafia do Ontario i Quebec, jednak istnieją realne możliwości intensyfikacji kontaktów gospodarczych i handlowych z pozostałymi prowincjami.

Wśród tradycyjnych obszarów dwustronnej współpracy można wskazać, w szczególności sektor energetyczny, wydobywczy, elektromaszynowy, lotniczy, przemysł przetwórczy, rolno-spożywczy, meblarski. Szczególnie korzystne warunki dla dalszego rozwoju współpracy gospodarczej istnieją w takich sektorach jak: **ochrona środowiska, energetyka i tzw. czyste technologie, przemysł elektromaszynowy, przemysł obronny, budownictwo, meblarstwo, przetwórstwo rolno-spożywcze.**

W ocenie ekspertów Zagranicznego Biura Handlowego PAIH pandemia COVID-19 wpływa na **sytuację na rynku kanadyjskim i stwarza dla części polskich firm szanse zastąpienia w łańcuchach dostaw konkurencji z Chin oraz USA. Dotyczy to w szczególności następujących obszarów:**

- aplikacje do pracy zdalnej, aplikacje na smartfony, gry komputerowe, rozwiązania do nauki online, telemedycyna, blockchain, sztuczna inteligencja, technologia 5G, robotyka, Internet Rzeczy, technologie usprawniające łańcuchy dostaw,
- technologia druku 3D,
- rozwiązania wpisujące się w koncepcję tzw. inteligentnych miast (*smart city*),
- rozwiązania w zakresie e-commerce,
- produkty do wyposażenia domu i majsterkowania,
- żywność: wieprzowina, żywność pakowna o okresie trwałości ponad 12 miesięcy, żywność IQF, zboża i produkty zbożowe, produkty ekologiczne, niektóre napoje spirytusowe.

Ponadto poszukiwane są **technologie i rozwiązania w zakresie tzw. czystej energii**, które wpisują się w priorytety kanadyjskiego rządu dotyczące zerowej emisji netto do 2050 r. Kwestie środowiskowe są widoczne w różnych branżach, w tym m.in. w budownictwie. Do końca 2021 r. Kanada wprowadza zakaz korzystania opakowań jednorazowych, sztuców i podobnych przedmiotów wykonanych z plastiku, co otwiera nowe możliwości dla polskich producentów i eksporterów opakowań ekologicznych/wielorazowego użytku.

**Polskie placówki dyplomatyczne i konsularne oraz biura promocji gospodarczej
w Kanadzie**

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Kanadzie

443 Daly Avenue, Ottawa
K1N 6H3 Kanada
Tel.: +1 613 789 0468
Tel. dyżurny: +1 613 866 2015
Faks: +1 613 789 1218
ottawa.info@msz.gov.pl
ottawa.amb.sekretariat@msz.gov.pl
ottawa.amb.wk@msz.gov.pl
www.ottawa.msz.gov.pl

Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Toronto

2603 Lake Shore Blvd. West, Toronto, Ontario
M8V 1G5 Kanada
Tel.: +1 416 252 54 71
Tel. dyżurny: +1 416 464 54 05
Fax: +1 416 252 05 09
toronto.info@msz.gov.pl
www.toronto.msz.gov.pl

Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Vancouver

1600-1177 West Hastings Street, Vancouver, Kolumbia Brytyjska
V6E 2K3 Kanada
Tel: +1 604 688 3530
Faks: +1 604 688 3537
vancouver.info@msz.gov.pl
www.vancouver.msz.gov.pl

Konsulat Rzeczypospolitej Polskiej w Montrealu

3501 Avenue du Musée, Montreal, Quebec
H3G 2C8 Kanada
Tel. +1 514 840 6080
Faks: +1 514 285 8895
montreal.info@msz.gov.pl
www.montreal.msz.gov.pl

Zagraniczne Biuro Handlowe

Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu S.A. w Toronto

Kierownik Biura - Zack Labieniec
438 University Avenue, Suite 1810
Toronto, ON M5G 2K8
kanada@paih.gov.pl
www.canada.trade.gov.pl

MINISTERSTWO ROZWOJU, PRACY I TECHNOLOGII

Przydatne strony internetowe

trade.ec.europa.eu/access-to-markets - Access2Markets, portal Komisji Europejskiej z narzędziami dedykowanymi eksporterom i inwestorom

www.ec.europa.eu/trade/policy/in-focus/ceta/ - strona Komisji Europejskiej poświęcona CETA

www.gov.pl/web/rozwoj-praca-technologia/wspolpraca-z-kanada - strona Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii z informacjami poświęcona CETA

www.canada.ca – oficjalna strona rządu federalnego Kanady

www.investcanada.ca – strona kanadyjskiej agencji promocji inwestycji

www.inspection.gc.ca - Canadian Food Inspection Agency

airs-sari.inspection.gc.ca/airs_external/english/decisions-eng.aspx - Automated Import Reference System (AIRS) – portal umożliwiający weryfikację wymogów związanych z eksportem towarów do Kanady

www.tariffinder.ca – wyszukiwarka stawek celnych